

no odejo snega in leda. Ledena doba, ki je v Evropi ponehala takrat, ko se je v njej pojavil človek, ne bo trajno nastopila. Še je solnce na nebesnem svodu, in to solnce sije, in njegovi žarki bodo tudi v naših krajih zadobili tako moč, da bodo pregnali sneg in led. Vi vremenoslovci, ki prerokujete samo led in sneg, pa se pojdite solit!

Kateri so torej razlogi za tako ostro zimo v naših krajih? Isti, ki so slično ali morda slabejšo zimo povzročali v prejšnjih časih: mrzle zračne plasti v Rusiji. Iz Rusije se te mrzle plasti zrak valijo proti zapadu, preplavijo srednjo Evropo ter povzročajo občutljiv mrzaz vsepovsod, kamor prodrejo. Debele snežne plasti, ki pokrivajo zemljo, pospešujejo, pomnožujejo in vzdržujejo mrzaz. Ta mrzaz je ne samo ostal, marveč se od dneva do dneva stopnjeval, ker so izostale južne toplejše struje, ki so navadno v tem času že nastopile.

Zima je med drugimi državami hudo zadela tudi našo državo. Ogromne plasti snega pokrivajo našo zemljo. Ponekod so zameti tako visoko zametli železniško progo, da so vlaki obtičali v snegu. Lokomotive, ki so se morale boriti proti ogromnim masam snega, so se pokvarile. Cela vrsta lokomotiv je vsled tega postala nerabna. Nekatere železniške proge (zlasti v Liki, pa tudi proga Karlovac—Sušak) so bile tako zametene, da vlaki niso mogli voziti in je ves promet bil ustavljen za več dni. V Sloveniji so poleg zametov delali železnici velike težave plazovi. V Dravski dolini je bil železniški promet vsled plazov jako otežkočen, še hujši pa je bil položaj med Celjem in Žid. mostom, kjer so plazovi, ki so se sesuli na progodosegli veliko višino in širino. Bilo je treba dolgotrajnega in nadvse napornega dela, predno se je za več ur prekinjena zveza med Celjem in Ljubljano zopet vpostavila. Radi pomanjkanja kuriva je bila železniška uprava prisiljena, osebni promet na vseh progah omejiti na najmanjši in nujno potrebni broj vlakov. Glavna skrb železniške uprave je tovorni promet, s tovrstnimi vlaki je treba mestom in industrijskim krajem dovažati hrano in kurivo.

Kar se tiče kuriva, je zavladovalo veliko pomanjkanje zlasti po mestih. Šole so vsled pomanjkanja kuriva zaprte, kuriva primanjkuje po uradih in bolnišnicah, zasebniki se trudijo na vso moč, da bi si oskrbeli najnujnejše netivo za kuhinjo in sobe, kjer prebivajo ljudje. Vsled pomanjkanja kuriva veliko trpe odrasli, zlasti še otroci. Sirote v takih dneh še bolj trpijo, ker jim manjka vsega: hrane, obleke in toplote. — Vsled tega so se po mestih organizirale okrepčevalnice in ogrejevalnice, da se pride na pomoč tistim, ki trpijo največje pomanjkanje. Tudi na deželi so posledice zime in mraza težke. Ponekod so hiše brez drv, krompir je zmrznil po kletih, nekaterim posestnikom je zmrznila celo živina. Ljudje se s strahom in obupom vprašujejo: Kaj bo? Teši nas pa nada, da smo najhujše prestali ter da bo kmalu konec ledene šibe božje. Pri tem pa še ni izključena nevarnost povodenj, ako bi jug nastopil s prevetiko silo.

NOVICE

Agitatorjem, naročnikom in čitateljem »Slovenskega Gospodarja« pripravljiva propagandna pisarna veselo presenečenje za Velikonoč. Podrobnjše v prihodnjih številkah.

Naročniki »Našega doma« dobijo po pošti vsak dve srečki Prosvetne zveze v Mariboru. Eno srečko dobijo zastoj, drugo pa morajo prodati ali sami kupiti. Če druge ne prodajo, tudi njihova ni veljavna. Ne zamudite sreče!

Sto let od njihovega rojstva v l. 1829 poteče letos duhovnikom, ki so starejšim prebivalcem po naši škofiji bili še osebno znani in to so: Arnuš Franc, Fleck Jožef, Hajšek Anton in Hajšek Jožef, veroučitelj Jan Franc, Klavžar Franc, Šibal Anton, Matija in Šrol Franc.

Elektrarna v Fali — velike težave radi vedno bolj naraščajočega leda na Dravi. Ker je Drava zaprta, se nakopiči ves srez pred elektrarno in je zmrznil že v prvem letošnjem mrazu. Vodni tok pod ledom je malenkosten, zato se ne prideluje dovolj elektrike, da bi zadostovala za velike zimske potrebe. Ker stoji voda do Brezna, je Drava v celi črti popolnoma zmrznila in sicer tako močno, da vozijo s konji les čez Dravo po ledu. Ker pa voda vendar vedno priteka in prinaša vedno novega sreža, tišči vodni pritisk novi srez na stari led, vedno višje in višje, tako da je dosegel že novo, visoko zgrajeno cesto in ovira že promet na cesti. Elektrarna ima sicer ledolomilca, pa kaj more en stroj proti toliki množini ledu, ki je po mnenju delavcev 10—12 m debel! Čudno, da elektrarna še vzdrži tako velikanski pritisk!

Požar v najhujši zimi. Pustni »orači« ali »korenti« od Sv. Vida so v ponedeljek pred pustom hodili po župniji Sv. Lovrenca na Dravskem polju. Ko so orali v Župečji vasi, jih je šel gledat tudi Brenčov fant, med tem pa mu je v hlevih nastal ogenj, ki je hleve s krmom vred upepelil; živino so na srečo še rešili. Došli domači gasilci, sosedje in svatje na gostiji v bližnji Draškovičevi hiši so zabranili vsaj širjenje ognja na sosednje hiše, čeprav brizgalnica vsled prehude zime ni mogla delovati. Ni čuda, ko pa je zjutraj kazalo 25 stopinj pod ničlo!

Žrtve snega v Halozah. — Plaz zasul pet ljudi. Sv. Trojica v Halozah. Stari sneg ni novega nič kaj vesel in ga odriva iznad sebe ter ga pošilja v doline v obliki plazov. V soboto, dne 16. t. m., je v naši fari plazovje zahtevalo pet človeških žrtv. V trgovino je šel 15leten fant iz Gruškovja in ga je zasul plaz. Odkopali so mrtvega. Gospodar je gnil kravo napajati; smrt sta našla oba pod plazom. Ženska je šla po vode; zasul jo je plaz. Čvrst mož se je vračal domov, a ni dospel. Tudi njega so mrtvega izvlekli izpod snega. Hudo je po vrhovih za vodo; daleč v dolino morajo ljudje po njo. Neka ženska je kidala pot do studenca, a je ni dokidala, ker jo je podsul plaz in je po večurnem is-

kanju niso mogli izkopati. Kaj takega se ni še dogajalo v Halozah!

Trebuh si je prerezal in umrl v bolnici. V mariborski splošni bolnici je umrl v torek, dne 12. februarja, 24letni posestniški sin Ivan Šalamun iz Šmarjete ob Pesnici. V trenutku hipne razdraženosti je pograbil kuhinjski nož in si preparal z njim trebuh tako, da so mu izstopila čreva. Prepeljan je bil sicer v bolnico, kjer je pa podlegel grozni rani.

Volčja nadloga že v Prekmurju. Ker je Blatno jezero popolnoma zamrznilo, so dobili volkovi prehod iz Ogrskega v Slovensko Krajino. Prigodilo se je, ko se je kmet iz Razkrža vračal z vozom od Mure domov, da sta ga med potjo napadla dva volkova. Konja se nista hotela več premakniti z mesta in sta tiščala glave k tlom. Na kmetovo klicanje sta prihitela na pomoč dva lovca, ki sta se nahajala v bližini. Ta dva sta kmeta rešila. Tudi na Melincih in ob Muri sploh so že opazili volkove. Med prebivalstvom vlada zato velik strah. Nihče si ne upa brez orožja od doma. To zalego bodo morali čimprej uničiti, da se preveč ne razpase.

Nenadna smrt. Nenadoma je v ponedeljek, dne 11. februarja t. l., dopoldne umrl na svojem domu pri Sv. Joštu v gornjegrajskem okraju kmečki posestnik Janez Poznič, p. d. Krnčnik, v 79. l. svoje starosti. Zadela ga je kap. Kmetovl je nad 50 let na svojem lepem posestvu nad Zadrecko dolino. Bil je vzoren in skrben gospodar. Pred vojno je mnogo kupčeval z živino in drobnico in bil znan daleč naokrog po Štajerskem, Kranjskem in Koroškem. Dolgo let je bil cerkveni ključar pri podružnici Sv. Jošta in je storil mnogo za povzdigo lepote hiše božje. Vedno je bil pravi krščanski mož in dolgoletni naročnik: »Domoljuba« in »Gospodarja«. Naj v miru počiva!

Umrl je v Celju poslovodja tiskarne Mohorjeve družbe gospod Ivan Kolenc. Rajni je služboval v omenjenem podjetju 46 let in je zatisnil oči v starosti 70 let. Bodi mu ohranjen blag spomin!

Redka starost. Dne 10. t. m. je obhajal naš rojak, gospod profesor Matej Vodusek v Ljubljani 90letnico svojega rojstva. K temu izredno redkemu slučaju blage naklonjenosti človeške usode je čestital v imenu Ptujске gore gospod Davorin Žunkovič, ravnatelj študijske knjižnice v Mariboru, slavnemu jubilarju, kateri je s svojimi znanstvenimi deli dvignil tudi ugled svojega rojstnega kraja.

Požar. V Dobravi pri Zrečah so Kordonovi v kleti zakurili, da bi pred mrazom obvarovali tam shranjeno blago. Pa po nesreči je na s snegom obloženi strehi nad gospodarskim poslopjem začel škodonosno skakati rdeči petelin. Rešili so živino; žito, krma in drugo je zgorelo.

Obnemogel in zmrznil. Iz Zreč nam pišejo: Dobrotljivi sosed Simon Grašič je za letošnjo hudo zimo pod svojo topljo streho na hrano vzel bivšega tkalca, sedanjega občinskega ubožca Matevža Vivod. Ta je pa nedaleč od svojega bivališča na potu vsled mraza obnemogel in zmrznil, umrl.

Železniška nesreča pred pragom Beograda. Dne 12. februarja se je pripetila na železniški postaji Batajnica pri Zemunu težka nesreča. Zgoraj omenjenega dne bi moral kreniti s postaje Batajnica v Beograd vlak, ki je obstojal iz stroja in štirih vagonov. Istočasno je krenil iz postaje Zemunsko polje brzovlak. Proga ima dva tira in bi moral vsak vlak voziti po svojem. Strojvodja prvega vlaka je odpeljal s postaje Batajnica, predno je prejel dovoljenje in predno so bile postavljene kretnice za odhod vlaka. Na ta način sta prišla oba vlaka na eden tir in trčila. Oba stroja sta hudo poškodovana, štirje vagoni prvega vlaka so zgoreli. Pri nesreči je bilo ranjenih 18 železniških uslužbencev in eden potnik.

Štiri otroci zgoreli. Dne 12. februarja se je zgodila v Beogradu na stanovanju tramvajskega sprevodnika Iliča grozna nesreča. Mati se je odpravila predpoldne na trg in pustila doma same 4 otroke, ki so bili stari: 6, 4, 2 in pol leta. Ko se je vrnila, je našla deco deloma zadušeno, deloma napol zgorelo. Otroci so najbrž hoteli nalagati drva v peč. Pri tem nevarnem poslu je padla žrjavica na slamnjačo in jo unela. Eden od otrok je popolnoma zgorel. Ko je videla mati na smrt obžgano deco, se je zgrudila ne zavestna.

1.2 milijona kubičnih metrov snega na ulicah v Pragi. Od 31. decembra do 8. februarja je dosegel sneg v ulicah v Pragi višino 84 cm in je vsega snega 1.2 milijona kubičnih metrov. Za izvoz snega iz mesta je bilo doslej potrošenih 1.3 milijona čK.

To je brezbržnost! Iz Ženeve javlja: Angleški letalec Kennedy je padel te dni z letalom dvokrilnikom, s katerim je hotel leteti na Dunaj. Nesreča se je zgodila nad zamrznjenim jezerom St. Moritz. Kennedy je prifrčal iz Londona v Švico brez letalskih očal in je bil čisto poletno napravljen. Letalo je bilo v slabem stanju, a letalec se je lotil poleta, ne meneč se za neugodna vremenska pogoja. Ponesrečeni se je le nekoliko opraskal. Ko je videl, da se mu je aeroplan popolnoma razbil, si je mirno prižgal pipo in pripomnil, da mu ni za razvaline letala in se je odstranil.

V 4 in pol minuti obsojen na smrt! V Liverpoolu na Angleškem se je vršila te dni pred poroto razprava. Radiotelegrafist Clarcke je bil obtožen radi umora. Ob 11. uri predpoldne so ga pripeljali v sodno dvorano, po preteku 4 in pol minute je zapustil mesto pravice kot obsojenec na smrt. Obtožnica ga je dolžila umora neke stare gospe in poskusa umora njene hčerke. Ker je obtoženi zločin priznal, je bil obsojen na hitro roko in tudi sprejel kazen.

Izreden samomor. V Esslingen na Nemškem si je končala 22letna hčerka monakovskega profesorja na čuden način svoje mlado življenje. Po preplešani pustni zabavi se je podala deklina na hribček v bližini mesta. Najprej je uzela spavalni prašek, nato legla, zaspala in v tej hudi zimi zmrznila.

Komaj 17letni nepridiprav umoril 4 osebe. V Opavi na Čehoslovaškem so zaprli 17letnega rejenca Valterja Miger. Mladostni divjak je v Racenu u-

moril na zverinski način svojega krušnega očeta, njegovo ženo, hčerko in teto. Radi neizpodbitnih dokazov je zločin priznal in zaupal policiji, da je hotel u norjene v hiši celo zažgati.

Prijeti roparji grobov. Iz Verduna na Francoskem poročajo: Trije Poljaki: Zadanovski, Gronovski in Dabrovski so bili v Verdunu prijeti in zaprti, ker so ukradli iz grobov pred Verdunom padlih francoskih vojakov zlatih novcev za 600 f

Maribor - Kne novice.

Mariborska požarna bramba pod poveljstvom gospoda Vollerja požrtvovalno deluje v blagor mesta, okolice in občinstva. V soboto, dne 16. februarja, je požarna bramba imela svoj 58. občni zbor. Poročilo izkazuje, da je rešilni oddelek pomagal leta 1928 v 1125 nesrečnih slučajih in pri okoli 100 požarih. Celi Maribor in okolica sta hvaležna požrtvovalnim možem pri požarni brambi in rešilnem oddelku, ki kot Samaritani brezplačno vršijo svoje človekoljubno delo bližnjemu v pomoč. Z zlatim prstanom je bil odlikovan za ti-sočkratno reševalno vožnjo ključavnica-čarski mojster Franc Schell.

Novo zdravstveno okrožje za občine mariborske okolice na levem bregu se je sestavilo po navodilih oblastnega odbora. Tako dobijo občine kamniške župnije, Krčevina, Lajtersberg, Sv. Peter in občine marješke župnije svojega zdravnika. Za predsednika okrožja je bil izvoljen g. Alojzij Peklar, župan iz Krčevine, za podpredsednika pa g. Al. Schiker, župan pri Sv. Marjeti.

Sneg je mariborski občini napravil ogromne stroške. Do sedaj je stalo spravljanje snega občino okoli 200.000 Din. Kljub temu pa še težijo po ulicah cele planine snega. Iz stranskih ulic ni mogoče spravljati snega, ker imajo delavci v glavnih ulicah več kot preveč dela. Ako bi sedaj nenadoma prišlo južno vreme, bi voda vdrla v spodnje dele hiš in v kleti, ker je nemogoče, da bi kanali požrli vso vodo.

Mestna občina pod vodstvom župana dr. Alojzija Juvana je v tej hudi zimi priskočilo reševanjem in sirotam na pomoč. Čisto dan, dne 17. februarja naprej, do danes, je trajal hud mraz, razdeljuje me na občina revežem vroč čaj in kruh. Brezplačno razdeljevanje čaja in kruha se vrši na štirih krajih v mestu. Ustanovljene so tudi ogrejevalnice kjer se lahko na stotine ljudi greje.

Vse šole zaprte. Radi pomanjkanja kuriva je šolska oblast odredila, da se vse šole zaprejo od 18. do 25. februarja.

Stari Mariborčani izumirajo. V prejšnjem tednu je umrl mariborski trgovec Waidacher iz Slovenske ulice, star 74 let, a v petek, dne 15. februarja, je umrl Karl Pfrimer, vinski trgovec in dolgoletni podžupan v Mariboru.

Ob grobu † Erne Razlag.

V petek, dne 8. t. m., popoldne ob treh smo izročili v naročje matere zemlje telesne ostanke gđc. Erne Razlag, vpokojene učiteljice v Ptuj, ki je na posledicah hude pljučnice umrla dne 6. t. m., ob štirih popoldne. Ž njo je izginila iz naše sredine učiteljica, kakršnih je malo, osebnost, ki je mogočno uplivala s svojo kremenito značajnostjo, vsestransko izobrazbo, z živahnim in veselim temperamentom, jedrnat, globoko pobožnostjo in neutrudljivo delavnostjo ter navdušenostjo za vse dobro in lepo.

Njena zibelka je tekla v Italiji, kjer je njen oče, doma iz Murskega polja, služboval kot vojaški oficijal. Tam je v mestu Veroni zagledala luč sveta. Pozneje je oče služboval na Solnograškem, v Kamniku, nazadnje se je nastanil v Brežicah. Ljudske šole ni obiskovala, ker so ji preskrbeli domačega učitelja. Že takrat se je učila zlasti jezike (francoski, laški, nemški), do katerih je kazala posebno veselje. Učiteljsiše je dovršila v Gradcu, kjer je napravila tudi izpit za meščansko šolo.

Kot učiteljica je najprej službovala v Brežicah 9 let, potem v Ljutomeru na dekliški šoli, kjer je z najlepšim uspehom delovala 19 let. Po vpokojitvi je ostala še eno leto v Ljutomeru, potem pa se je preselila v Ptuj, kjer je bivala 18 let.

Od Boga je prejela velike zmožnosti, ki jih je porabila dobro, kakor malokdo. Vse svoje moči je posvetila delu za mladino v šoli in izven šole. Rajna Erna ni učila suhoparno, mehanično, ampak je položila v pouk vso svojo bogato osebnost, svoje plemenito srce. Bila je prava vzgojiteljica in duševna mati — ne samo učiteljica — svojim učenkam. Pridobiti si je znala mlada srca, v nemala jih je za pravo pobožnost, za čednostno krščansko življenje, za samoizobrazbo, vzbujala je veselje do dela, v nemala k ljubezni do naroda in maternega jezika. Njenemu sodelovanju, kakor tudi njenega tovariša prerano umrlega učitelja-pesnika Freuensfelda ter še živečega vpok. učitelja Zacherla se imamo zahvaliti, da je mladina in ljudstvo v Ljutomerski okolici tako narodno zavedno. Ne samo v šoli, ampak tudi izven šole je rada in odlično delala za povzdigo narodne zavesti in ljudske izobrazbe pri pevskem zboru. Bralnem društvu, čigar častna članica je bila, kot dobra pevka in izvrstna igralka. Za to izobraževalno delo je znala pridobivati in usposobiti mladino, vzbujati v njej mlade sile, jo odvracati od lahkomišelnosti in zapravljanja mladih let, vodila k samostojnemu udejstvovanju. Sama je spisala veliko govorov, prizorov in iger zlasti za Dekliško zvezo, rokopisi so potovali od enega kraja v drugega. Večkrat je tudi govorila na dekliških zborovanjih. Značilno za njo kot učiteljico je, da je učenke niso mogle pozabiti, tudi ko so izstopile iz šole, smatrale so se kot njene u-

Družinsko Pratiško za leto 1929

še dobiste v vseh večjih prodajalnah papirja in trafikah, ako se še iste niste nabavili dosedaj.